

Den gældende fondslov er i væsentligt omfang baseret på et lovudkast i en betænkning om fonde, som et udvalg under Justitsministeriet afgav i 1982 (betænkning nr. 970/1982).

I udkastet foreslog udvalget, at alle fonde skulle registreres i et centralt fondsregister, samt at fondene fremover skulle udarbejde årsregnskab, der skulle indsendes til fondsmyndigheden. Der blev endvidere foreslået en række regler, der skulle medvirke til at sikre, at fondenes virksomhed blev udøvet på forsvarlig vis, herunder regler om tilsyn. Tilsynsmyndigheden (fondsmyndigheden) skulle efter lovudkastet være det ministerium, under hvis forretningsområde fonden hører.

Lovudkastet blev med mindre ændringer fremsat som privat lovforslag den 28. marts 1983. Der blev under førstebehandlingen fra flere sider rejst ønske om et bedre kendskab til antallet af fonde og deres forhold, før der blev taget endelig stilling til spørgsmålet om lovgivning om fonde.

På denne baggrund fremsatte justitsministeren den 13. april 1983 forslag til lov om registrering af fonde. Dette lovforslag blev med enkelte ændringer vedtaget af Folketinget som lov nr. 213 af 31. maj 1983.

Loven om registrering af fonde indebar, at alle fonde (selvejende institutioner) inden den 1. oktober 1983 skulle anmeldes til registrering i Fondsregistret.

Den 15. marts 1984 fremsatte justitsministeren forslag til lov om fonde og visse foreninger. Dette lovforslag var i det væsentlige udarbejdet på grundlag af fondsudvalgets betænkning og lovudkast. Lovforslaget var dog udvidet til også at omfatte visse foreninger. Baggrunden herfor var navnlig, at kun et ubetydeligt antal af arbejdsmarkedets konfliktfonde i forbindelse med fondsregistreringen var blevet anmeldt til registrering, idet disse institutioner var organiseret som foreninger eller dele deraf. For at disse institutioner ikke skulle være væsentlig anderledes stillet end de øvrige fonde, og for at sikre en vis offentlighed om deres virksomhed, blev det foreslået, at en del af reglerne om fonde også skulle gælde for disse foreninger.

Samtidig med fremsættelsen af forslaget til lov om fonde og visse foreninger fremsatte industriministerens forslag til lov om erhvervsdrivende fonde.

Forslaget til lov om fonde og visse foreninger blev med forskellige ændringer vedtaget af Folketinget som lov nr. 300 af 6. juni 1984. Af ændringerne i forhold til det oprindelige lovforslag kan bl.a. nævnes indsættelse af bestemmelserne i lovens § 7 om begrænsning i adgangen til oprettelse af familiefonde og § 16 om stifteren og dennes families deltagelse i fondens bestyrelse. Begge disse bestemmelser var indeholdt i fondsudvalgets lovudkast. Endvidere kan

bl.a. fremhæves en ændring af bestemmelsen i lovens § 2 om de foreninger, der er omfattet af loven. Bl.a. blev kapitalgrænsen for de omfattede foreninger hævet.

For så vidt angår fondsloven henvises til Folketingstidende 1983-84, Tillæg A, sp. 3085, Tillæg B, sp. 1171, Tillæg C, sp. 647 og Forhandlingerne, sp. 2249, 3451, 7096 og 7382.

Lovforslaget om erhvervsdrivende fonde blev vedtaget som lov nr. 286 af 6. juni 1984. Om behandlingen af dette forslag henvises til Folketingstidende 1983-84, Tillæg A, sp. 2805, Tillæg B, sp. 469 og 1211, Tillæg C, sp. 625, og Forhandlingerne, sp. 2241, 3480, 7127 og 7397.

Den 5. december 1985 blev der som en del af skattereformen fremsat lovforslag om beskatning af fonde, visse foreninger og institutter, m.v. (fondsbeskatningsloven). Lovforslaget blev med ændringer vedtaget som lov nr. 145 af 19. marts 1986.

3. De indvundne erfaringer.

3.1. Administrationen af den enkelte fonds anliggender har efter gennemførelsen af fondslovene vist sig at involvere et stort antal myndigheder. I forbindelse med almindelige ekspeditioner som f.eks. registrering, gennemgang af regnskaber, godkendelse af vedtægtsændringer m.v., er ofte både Fondsregistret og fondsmyndigheden involveret, og for erhvervsdrivende fonde tillige Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Dette medfører helt urimeligt mange ekspeditioner mellem de forskellige myndigheder. Der vil som oftest være mange sagsbehandlere, der må sætte sig ind i sagen. Hertil kommer mange henvendelser til den »forkerte« myndighed, fordi fordelingen af kompetence og arbejdsopgaver mellem myndighederne er vanskelig at overskue, navnlig for borgerne.

Efter gennemførelsen af fondslovene har omkring halvdelen af alle ministerier og styrelser overladt deres kompetence som fondsmyndighed til Fondsregistret, henholdsvis Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Det gælder bl.a. Indenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Miljøministeriet og Industriministeriet.

Der er imidlertid stadig en del ministerier tilbage, som udøver fondsmyndighed, og lovforslaget medfører en samling af alle ministeriernes fondsmyndighedskompetence.

Efter fondsloven træffer fondsmyndigheden bestemmelse om, hvilke fonde, der skal revideres. Justitsministeriets praksis er, at man hvert år reviderer regnskaberne for alle stadfæstede fonde og gennemgår regnskaberne for de større ikke-stadfæstede fonde. De mindre ikke-stadfæstede fondes regnskaber gennemgås med nogle års mellemrum.